

11—18 октября

193/32-1

2 динара

ПОЗОРИШЋЕ

Г-ђа Ксенија Роговска-Христић

ПОЗОРИШЋЕ

НЕДЕЉНИ ИЛУСТРОВАНИ ЧАСОПИС

БЕОГРАД, ОД 11 ДО 18 ОКТОВРА

1

УРЕДНИШТВО: УСКОЧКА БР. 8.

Нашим читаоцима

Отићи ћемо још једном у музеј да у мутан јесењи дан видимо какву лепу слику, пуну сунца. Сешћемо још једном за клавир да отсвирамо неку дрхтаву сонату. По други пут ћемо читати исту књигу.

Али никада више нећемо видети Перу Добриновића. Никада нећемо чути глас палога цина, незaborављенога Писаревића нашег. Никада се више смејати нећемо речи и погледу доброга чича Илије. Руши се и крњи мрамор који је Фидија кlesao. Горе библиотеке и скрупоцене књиге у њима. Труну платна бесмртних мајстора.

Али оно што другим уметностима односе хиљаде година, то глуми односи тренутак. Већ сутрашња претстава није она иста која је била данас. Она је слично, често брло слично, али не и истоветно уметничко дело.

Кроз годину, кроз две, биће већ много дружија, кроз десет година је то већ сасвим друга претстава, као и да није на истој позорници. А од оне старе, коју смо некад гледали, бољу или гору, остала нам је опет само успомена.

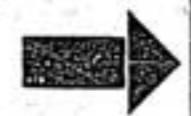
Да буде сталан кроничар позоришних забивања у нас и на страни и чува верно те миле успомене, то ће бити задатак обога нашег скромног позоришног листа. Јер биће, надамо се, за сталне позоришне посетиоце увек пријатно да пребрђу ове листове који су сада бели а који ће годинама пожутети, па да се сада обавештавају са племенитом радозналашћу љубитеља уметности, а доцније да се са неком благом нежношћу сећају пријатно проведених часова пред блиставом рампом нашега драгог Народног позоришта.

УРЕДНИШТВО

ШТОФА

ЈЕСЕЊЕГ И ЗИМСКОГ

у врловеликом
избору за му-
шку одела и
зимске капуте
женске кости-
ме и мантлове
као и кројачког
прибора доби-
ла је радња:

АНАСТАС ПАВЛОВИЋ
БЕОГРАД, КРАЉА ПЕТРА УЛИЦА БР. 33.

Препоручује на-
рочито лепе и
јевтине дамен-
ташне

Предузеће за израду кофера и торбарских израђевина

Милан Ј. Стојановић и Комп.

Београд, Престолонаследников трг - Теразије 38, тел. 25-064

ПРВА ДОМАЋА ПРЕМИЈЕРА

У ОВОЈ СЕЗОНИ
И ПРВА КОМЕДИЈА РАНКА МЛАДЕНОВИЋА

У петак 16 октобра т.г. даје се у Народном Позоришту, први пут, као прва домаћа драмска премијера у овој сезони, »Страх од верносћи«, парадокс у три чина, од г. Ранка Младеновића. Комад до-живљава премијеру обог месеца и у Београду и у Загребу, због своје веома оригиналне садржине. „Страх од верности“ је у ствари горка драма, екстремна по својој психолошкој замисли, а врло жива и вешто компонована, да изненађује темпом развоја догађаја, опчињује невероватним сценским обртима, а ипак је све дато лако, течно и рељефно. Писац остварује парадоксалан реализам, чија је срж црпена из са-

временог београдског друштва, и то у таквој линији, која цео парадокс пење до космополитске моралне револуције. Нигде досада, у ма чијој драмској књижевности, није обраћен сличан мотив. Муж се боји да му жена не буде у браку верна. Кад би то била, наступио би одмах крах за њега! Комад је пун горке ироније, нечисте интимности једнога друштва које једно говори а друго ради. Режира г. Ј. Кулунџић. Играју г-ђе: Деса Дугалић, Н. Ризнић, Хаџић, г. г.: Златковић, Никола Гошић, Драгутиновић, Старчић, а од старих ветерана г. Сава Тодоровић, и други. За премијеру влада живо интересовање.

Г. Ранко Младеновић,
писац „Страх од верносћи“

Г. Никола Гошић,
носилац једне од главних улога

Г-ђа Деса Дугалић и г. Злашковић
у једној сцени

„СТРАХ ОД ВЕРНОСТИ“

парадокс у три чина.

Написао Ранко Младеновић

Догађа се данас у Београду, јер се
ту једино и може дододити.

Завршна сцена I чина.

Кока, млада жена

Марко, стари супруг.

(Судија оде, Кока и Марко сами).

Марко: Е, драга моја, сада ходи и
пољубиме сасвим, сасвим сами смо...

Кока (крочи кокетно до његове фо-
теље): Ево, обако. (Љуби га живо).

Марко: Имаш зашто..

Кока: Слутим. Ти си се решио?!

Марко: Сасвим — јесам. И то је тај
поклон за тебе на данашњи дан.

Кока (на његовом крилу): Треба јувек
да беријеш у нашу срећу! (Наивно
се игра његовим седим бласцима).

Марко: Сада потпуно беријем.

Кока: Иван се жртвовао!

Марко: Зато сам срећи припремио да
баци односи буџу онакви какви треба
да су.

Кока (раздрагано га опет љуби): Ти
си златан!

Марко (значајно): Још синоћ сам на-
писао и потписао облашћење, по коме
сасвим стичеш право на неберство
према мени.

Кока: (радосно) Ти си ми омогућио
да јувек будем крај тебе!

Марко: Облашћење нисам никоме
показао. Само сам судију мало час
питао за правни савет, ма да је среће
то бећ било готово.

Кока: И он се сложио са тиме?

Марко: Јесте.

Кока (нестрпљиво): А где је облашћење?

Марко: Ево га у цепу.

Кока (устаје са његовог колена, на
које се није смела сасвим да ослони).

Марко (бади облашћење из цепа.
Она тапка ногама кокетно. Он јој
пружи облашћење. Она га хитно узима
из његових руку и развија га, загле-
дајући у текст. Скоро дрхти): Па то
је читав уговор!

Марко: Уговор! Испунио сам своју
реч. Све је сада у реду. (Ухвати је
за руку и поклопи је својом).

Кока (чита): „Обим уговором облашћујем
своју закониту жену на небер-
ност до смрти, према мени, с тим...“
(Прекине од задовољства).

Кока: Ти си јединствен човек! Никада
нећу прекршити обај уговор! Он је
светиња за мене! Он је наша срећа!
(Пољуби га страсно).

Марко (остаје у фотелији ћутке).

— Завеса —

Наше Позориште:
Г. МИЛАН ПРЕДИЋ,
управник

Таис

ПРЕМІЈЕРА У ОПЕРИ * ОПЕРА ОД ЖИЛА МАСНЕ-А

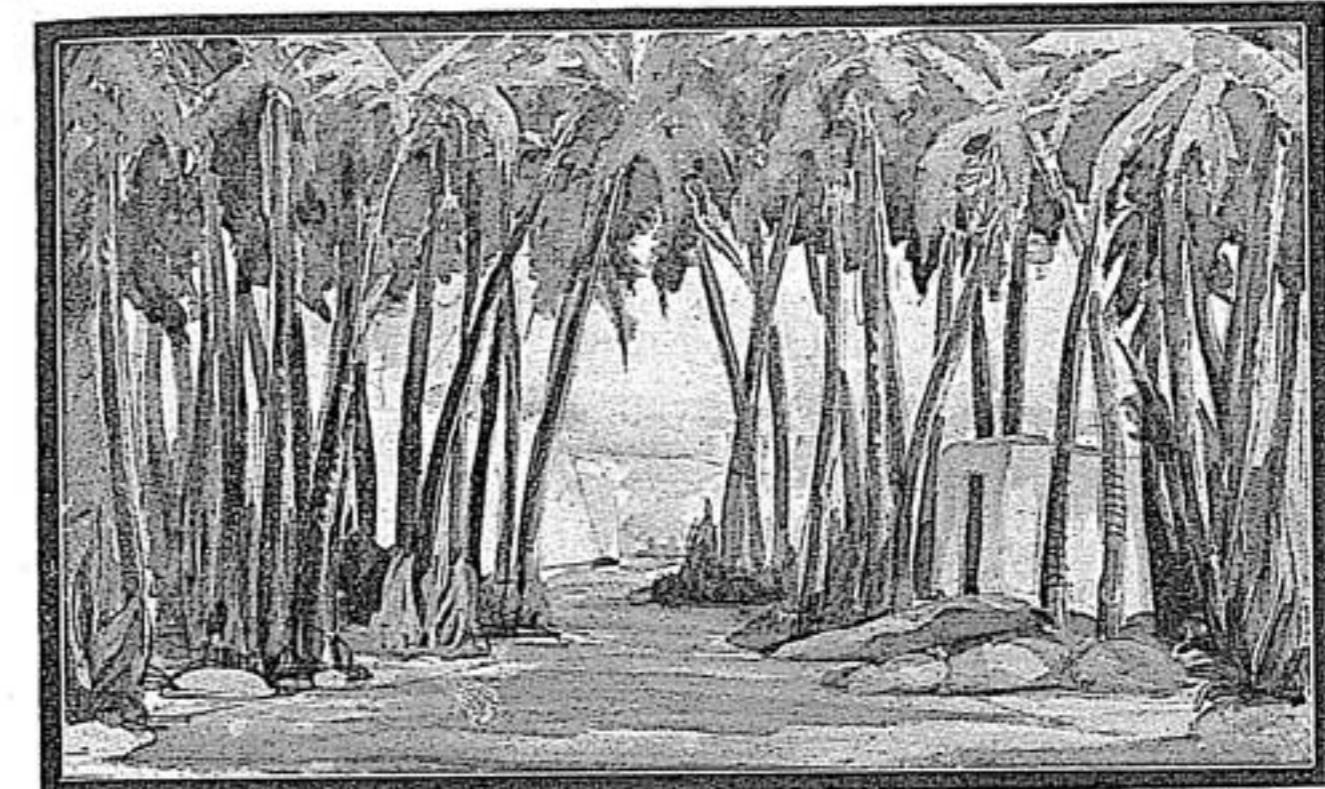
По чубеном роману „Таис“ од Анатола Франса, плодни француски маestro Масне написао је оперу „Таис“. Ова опера је поред „Манона“ и „Вертера“, његово најбоље музичко дело. Стално је на репертоару Велике опере у Паризу а прешло је и преко свих великих позорница Европе. Већ само дело Анатола Франса је пуно поезије и живог колорита, тако да је Маснеу пружило прилике да да пуно лепих драмских, лирских и питореских места. Масне је дао једно сценски интересантно дело, изразито и пуно лепих колорита у оркестру и као увек пружио је прилику главним лицима да покажу своју лепоту и виртуозност певања.

Женски косашим (рад г-це Бабић)

Један декор из „Таиса“ (рад г. Загородњука)

Други декор из „Таиса“ (рад г. Загородњука)

„Таис“ је опера, која захтева певачицу лепе спољашњости и савршене певачке технике. Наша опера је била у стању да одговори овом услову давши ову велику примадонску рољу гђи Ксенији Роговској-Христић, која има све потребне особине за решење овог уметничког задатка.

Поред њених бриљантних роля као што су Аида, Тоска, Манон, Татјана у „Оњегину“, Лиза у „Пиковој дами“, Јарославна у „Кнезу Игору“, и т. д. — несумњиво ће бити „Таис“ једна од њених најбољих роля.

Главну мушку рољу пустиняка Атанаела певаће наш признати уметник г. Милан Пихлер, који је до сада утврдио свој уметнички реноме у низу ванредно успеших роля као што су: Мефистофелес у „Фаусту“, Кнез Галицки у „Игору“, и т. д. Тенорску рољу Никијаса извешће г. Владета Поповић, који се афир-

мирао до сада у „Риголету“, „Боемима“, „Травиати“ и другим лирским партијама.

Мушки косашим (рад г-це Бабић)

Г. Владеша Пойовски

Велики балет спрема гђа Кирсанова.

„Таис“ ће бити једна велика премијера, једна од највећих премијера последњих сезона.

Режију води г. Кулунцић, наш одлични редитељ, а сликарски и костимски део је у рукама г. Загородњука и гдје Милице Бабићеве.

Диригује г. Стеван К. Христић, који је највећи део француског репертоара код нас креирао.

ШТА СЕ СПРЕМА У ОПЕРИ

Наша опера после прве премијере, Маснеобе „Таис“, даће ускоро и „Саломе“ од Рихарда Штрауса, у којој ће дебитовати г-ђица Бахрија Нурти-Хаџић.

*
Госпођа Кирсанова, нови шеф нашег балета, спрема „Дон Кихота“ од Минкеса.

ШТА СЕ СПРЕМА У ДРАМИ

Као прва домаћа премијера ове сезоне, даје се „Страх од верности“, пародокс у три чина од Ранка Младеновића.

*

Идуће недеље доћи ће на репертоар „Преображење Ферде Пишторе“ од Франтишека Лангерса. Играће г-ђе Каталининћ, Ана Паранос и г. г. Воја Јовановић, М. Маринковић, Антонијевић и Фран Новаковић. Режира г. Надворник.

*

Као трећа премијера, која ће се играти свакако до краја обог месеца, очекује се „Балтазар“ од Леополда Маршана. Насловну улогу игра г. Богић, а учествују г-ђа Евка Микулић и г. г. Божа Николић. Аца Габријеловић, М. Милошевић, П. Петровић и Фран Новаковић. Режира г. Рајчић.

*

Крајем обог или почетком идућег месеца изнад ће на позорницу комедија „Људи као и ми“ од Франка Вестера.

*

На дан 9 новембра, прославиће наше позориште и цела позоришна публика двадесетпетогодишњи јубилеј наше заслужне глумице г-ђе Бековић-Луковић. Играће се омиљена комедија „Стари Хајделберг“, у коме ће г-ђа Бековић креирати улогу Кети.

*

Ова сезона ће бити богата домаћим премијерама. После „Страха од верности“ долазе у обзор још и оби комади домаћих аутора: „Мистер Долар“ од Нушине, „Јубилеј“ од Момчила Милошевића, „Не субиши савести“ од Јосипа Кулунцића, „Удобица Коштинка“ од Цветка Бонара, „Сестра Леке капетана“ од Мите Димитријевића, „Зидање Скадра“ од Королиће, „Вечита копрена“ од Душана Николајевића и „Вечити младожења“, комедија Александра Шине по роману Јаше Ђильатовића. Осим тога, биће свакако дате и две домаће репризе: „Покондирена тикба“ од Стерије и „Еквиноцио“ од Ива Војновића.

*

Од страних премијера видићемо, између осталих, Брјанерову „Јелисавету“, Калдеронову „Господу ћаболицу“, Кроасеову комедију „Пјер или Жак“, Катајевљеве „Дефицитлије“, Консоновог „Вол蓬а“ и поводом стогодишњице Гетеове смрти, његовог бесмртног „Фауста“.

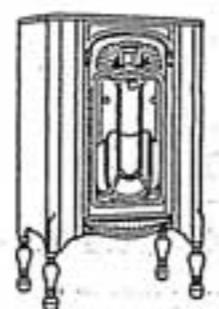

Ућоће балет са великим тајновским
музиком и танцем „Rêve d'or“ у Кул
Рим - Пари

Балету, Музиција

CROSLEY РАДИО

Најпопуларнији
апарати
у
Америци

Стовариште и изложба: Обилићев Венац број 6 — Београд

SUNTOL

ТЕЧНОСТ за ЧИШЋЕЊЕ ПАРКЕТА

фарбаног патоса, линолеума,
арбеног намештаја и кожних
делова: намештаја, аутомо-
била, ташни и т.д.

Четкање непотребно
само намазати и чекати да
се сасуши, затим буџеном
крпом избрисати. брло прак-
тично и економно, чисти
флеке, даје изванредан тра-
јан сјај који је и на влажном
времену постојан.

•
Добија се у бОљим қолони-
јалним радњама. Производ:

ХЕМИЈСКЕ ФАБРИКЕ IMMALIN

Прва највећа спец. радионица
хигијенских мидера и појасева **КОЕН** Пашићева (Скопљанска) 2
до Ресулека, Тел. 24-576

Ваше тело које само уметност „Коенових“ мидера, који
поседује
чари се не дају копирати, може да истакне и за
њихов израз су креирани код „Коена“ разни
модели мидера, појасева и прслука са жицом
од гуме. Чиновницима и студенткињама попуст.

ЛЕПА ДОРЂОЛКА ИЗ ХОЛИВУДА

Наша симашична Београђанка Раклила Давидовић, која је ушајела да ў Холивуду најправи леђу каријеру, дошла је, као што су новине већ јавиле, да обиђе своје ў Београду. Као сазнајемо, овде ће гђа Давидовић прите-
диши и један концераш. — На нашој слици видимо гђу Давидовић у једној
сцени њеног филма „Слейш Кафго“, који још није приказиван код нас.

ПОЗОРИШНА ЗРНЦА

Сматра се да је прва српскохрват-
ска опера „Љубав и злоба“ од Ва-
шрослава Лисинског. Она се давала
у загребачком казалишту 1845 год.
Међутим, још у првој половини се-
дамнаестог века у Дубровнику је-
ване су неке драме Џона Палмошића
од почетка до краја, ше се може
рећи да су то прве наше опере.

*

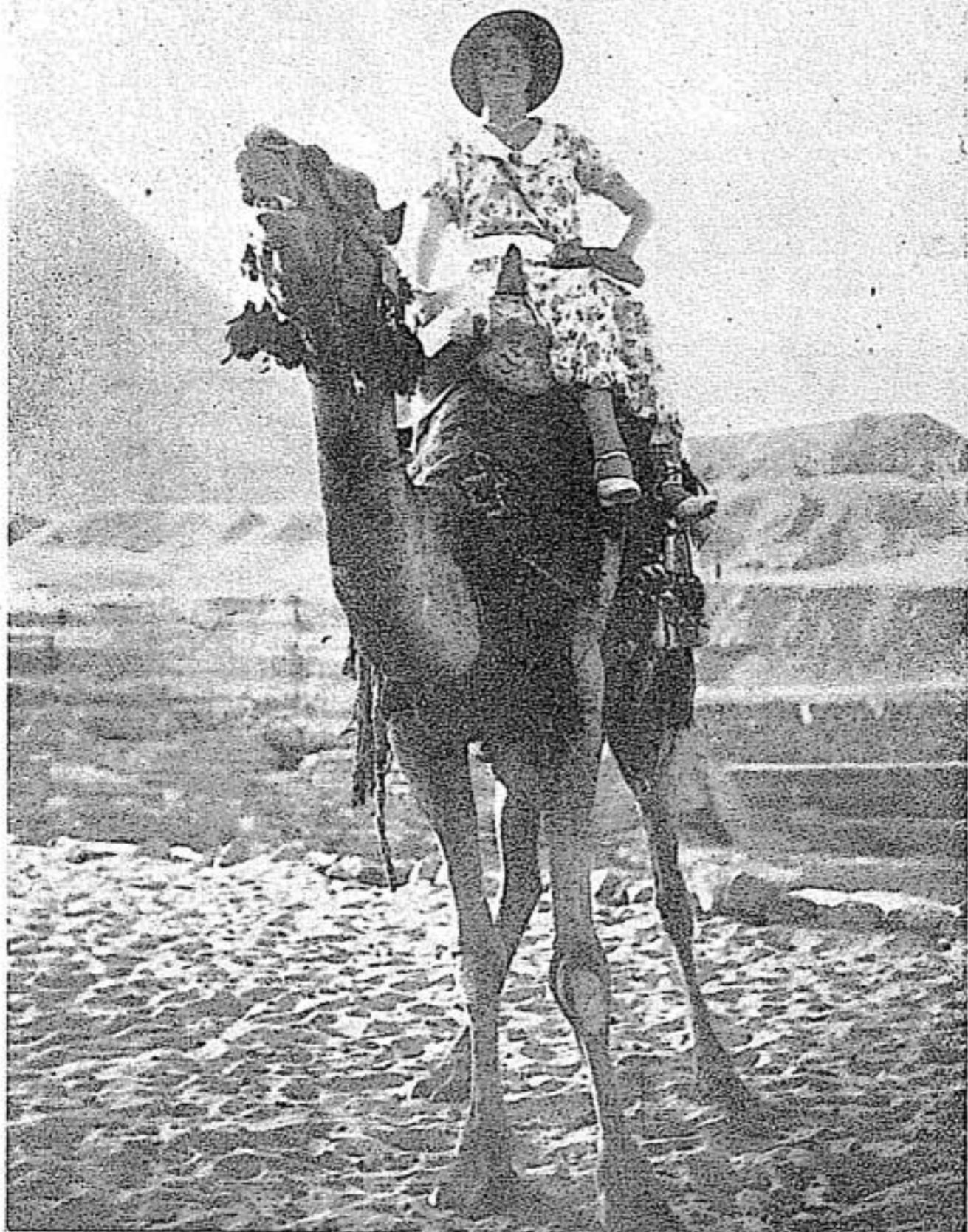
Први српски лист намењен искљу-
чиво позоришној уметности звао се

„Позориште“. Његов оснивач и први
редник био је Антоније Хаџић. Лист
је излазио од 1871 до 1912 године са
прекидима. Наш часопис јавља се, ево,
под истим именом после двадесет и
једне године.

*

Наше највеће позориште ў које је
могло сашаши 3.000 гледалаца било је
војничко позориште ў Бизерши, ў
логору Лалџаз. Основано је ў про-
леће 1917, а управник му је био г.
Димитрије Гинић. Гледалиште је било
у облику античког амфишијеашра.

Г-ја Деса Дугалић на ћамили у подножју пирамида

ДАЛЕКИ ПУТ Г-ЂЕ ДУГАЛИЋ

И ЗАНИМЉИВИ ПУТОПИС КОЈИ НАМ ЈЕ ДОНЕЛА.
ТРИ ТРЕНУТКА, ВРЛО ОПАСНА ПО ЊЕН ЖИВОТ.

Првакиња наше драме г-ђа Деса Дугалић издала је недавно књигу својих путописа. Имала је ретку срећу и задовољство да овога лета направи диван пут кроз Палестину, Сирију и Египат. У књизи која се зове скромно „Забелешке с пута“ износи г-ђа Дугалић свој дневник, пропраћен многобројним фотографијама.

За многобројне љубитеље наше одличне глумице биће занимљиво да чују да овај пут, који, иначе, редовно приређују туритске агенције Кук и остали, за г-ђу Дугалић није био без опасности. Напротив.

Већ при самом искрцавању у Јафи, како из књиге дознајемо, дошло је на лађи до крваве туче између носача Арабљана који су се борили око пртљага. Мало доцније, у Дамаску, додило се још нешто опасније.

„Вратили смо се на вечеру и конак“ прича г-ђа Дугалић, „у хотел „Омајад“, највећи и најотменији у Дамаску.“

Вечерали смо у богато осветљеној трпезарији, а служили су нас црнци у фраку. И ми смо сvi били у вечерњим хаљинама и вечерњем оделу.

Одједном, у средбечере, чу се један револверски пуцањ са улице ивице ивице главе једнога госта за суседним столом, свега метар од нас, пролете куршум кроз салу, а за њим полетеше ситна прозорска стаклад. Сви се зграњујмо, али, као за чудо, нико се

не маче с места. Само црнци келnerи, по инстинкту своје расе или можда као ислужени ратници, полетеше да између прозора заузму згодну бусију, јер су се очигледно надали даљем пушкању.

„Изгледа“, вели даље г-ђа Дугалић, „да то нису ретке појаве ни сада, после крваво угушеног устанка Друза у Сирији.“

Али на самом сршетку пута, пред полазак из Александрије, чекала је још једна опасност г-ђу Дугалић, и то опет као претставницу беле расе, омрзнуте од Арабљана. Отишла је да види Луна-парк, александри-

ски Мали Калемегдан, „где се ноћу својски забавља арапска маса.“

Пустимо, уосталом, г-ђу Дугалић да сама прича.

„Нагледали смо се свокојаких чуда, како од приређивача разних атракција, тако и од стране саме публике, која се ту гурала. Само, замало да нам ова наша радозналост није крваво пресела.

Ушли смо у једну шатру на чијим је вратима писало енглески:

Обде даје претставе
најчүвенији
факир овога света!

За касом је седела једна одврата, матора, разрока, црна жена, сва тетовирана по лицу и наплаћивала је новац за улаз.

Унутра, под шатором, била је крајња беда и прљавштина. То нам је већ наговештавало шегу

и завитлавање публике. Поготову, када прође дуже времена у ишчекивању фамозног факира. Ми смо били расположени за шалу и смех, па почесмо да га изазивамо пљескањем. Да буде што веселије, придружише се и неки Енглези, који су takoђе залутали обамо, заједно са својим дамама. Али факира нема, па нема. Јер он је у међувремену покупио паре и стругнуо.

Ми смо се почели смејати овом неочекиваном „факирском“ подвигу, и таман смо хтели поћи даље, кад се они Енглези иза нас уредише и затражише на траг новаца од бабе на благајни. Ми смо, из европске солидарности били на њиховој страни, мислећи да ће се, ипак, све сршити у шали.

Но, ако смо ми имали један спонтан покрет расне солидарности, имали су га и они безбројни Арабљани који су се у гомилама мучили око факир-бог шатора.

— Да братимо новац? Никад! заблебетало је оно црно чудовиште од жене, пенушећи и претећи својим дугим ноктима. — Нека иде ко неће да чека, а факир ће доћи, када доће!

Енглези се озбиљно наљутише на тај њен безобразни тон и позваше неке арабљанске жандарме да воде вештицу у полицију због преваре.

Настанде гужва, објашњавање на сто језика. Арабљанска гомила се све више скупљала око нас.

Неколико страсних патриота је викало да је резоновање старе чуме у реду и да се једна дама

не сме бређати нити терати у затвор.

Нама је све то још увек изгледало комично и забавно, док одједном, тамо негде у гомили, не пуче шамар по једном мркому лицу, које је субише свесрдно аргументисало са неким Европљанином.

У том тренутку, ситуација се нагло измени и постаде критична. Многобројна црна лица добише грчевите наступе. Очи им се закрњавише, а руке почеше да траже неке предмете скријене по цеповима.

Неколико хитно призватих жандарма труđило се преплашено да угаси ову барницу која је могла изазвати крвави пожар. Један непознати господин прође пореднас и рече у мимоходу:

— Губите се што пре! Зар не видите, да сте међу самим Арабљанима. Сваког тренутка може да искрсне покољ.

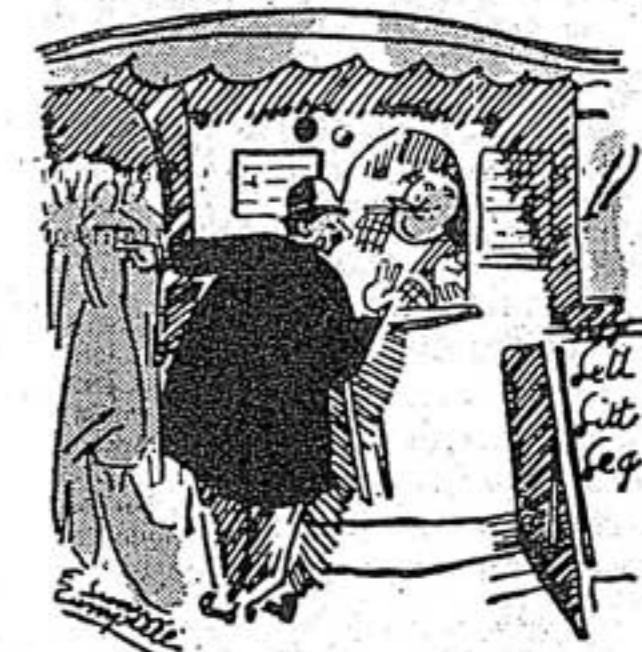
И ми се изгубисмо из Лунапарка...

Ова књига, којој се, као што видите не може порећи занимљивост, заслужује пажњу.

ПОЗОРИШНИ ХУМОР:

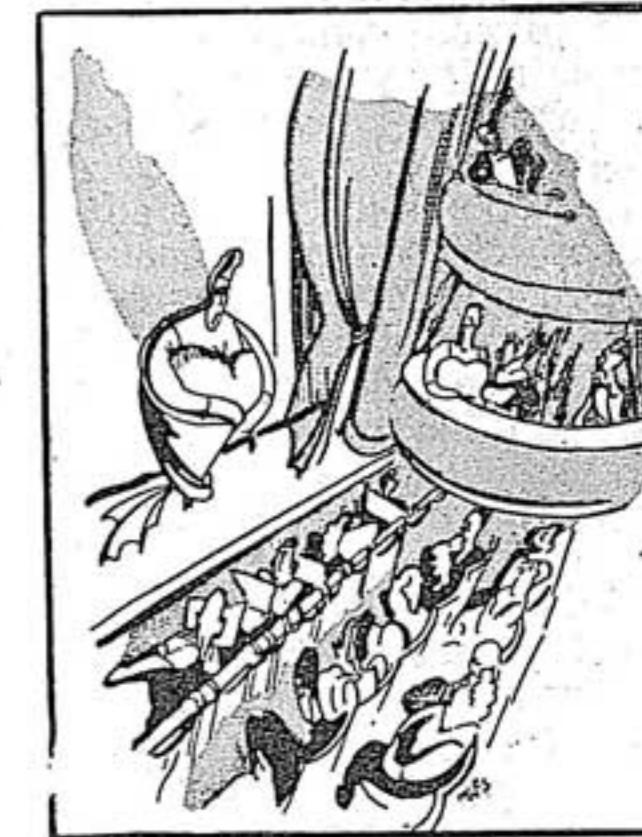
РЕТКА ИСКРЕНОСТ

— Али ше фошље које ми дајеше налазе се иза сушба.

— Не мари нитиша. Комад је до-злобога рјав!

ИСТИНА И ПОЕЗИЈА

„О, мала ћишко моја,
У гнездо мене ћоси...“

(„The Bystander“)

НОВИНЕ ПИШУ...

СМЕХ ЛАВА ТОЛСТОЈА

УСПОМЕНА КЋЕРИ ВЕЛИКОГ РУСКОГ ПИСЦА

У париском руском листу „Последња новости“ пише Александра Толстој, кћи грофа Лава Н. Толстоја: Било је свакако чудно Јапанцима, пре неколико деценија, да виде Европљане у својој земљи, као што је нама било необично да видимо Јапанце у Русији.

Сећам се прве посете коју су нама учинила два Јапанца: г. Тукуми, уредник листа „Кукумин Шимбуун“, и Фукаи, његов сарадник.

— Прави Јапанци? питали смо се ми.

Прави, правцати, дошли право из Јапана, само обучени на наш начин.

Временом се избрисало скоро све из мага сећања, сем ове сцене коју ћу вам испричати: У салону су били мој отац, мајка, сестре, брат Лав са женом Дором Фјодоровном. Разговор се водио о јапанској уметности. Мој отац је хвалио јапанско сликарство.

— Што се тиче музике, јапанске народне музике, њу нимало не познајем, додао је он. Можда ви знате неке народне јапанске мелодије? упитао је своје госте.

— Разуме се.

И сви почесмо живо наваљивати на Јапанце да нам нешто отпевају. Они седоше, један поред другог, и почеше певати, полузатворених очију.

Било је то за нас нешто необично, нешто невероватно.

Сва лица су одавала највеће изненађење, помешано с неверицом, и одједном се заори бучни, неуздржivi смех. Осежали смо недоличност свога понашања према драгим гостима, које смо могли увредити, али нисмо били у стању да се уздржимо од смеха.

— А-ха-ха! смејао се мој отац држећи се за трбух. Извините, али је ово тако чудно. А-ха-ха!

— А-ха-ха! Ја не могу више, не могу више да издржим! бриштала је наша снаха Дора Фјодоровна.

Ја побегох из салона, па се бацих на један диван, смејући се до суга.

Наши се гости нимало не увредише. Њихово понашање је

Јапански глумац

било много боље од нашег. Када ми запевасмо руске пе- сме, они сачуваше озбиљно и учтиво држање.

Тим поводом забележио је мој отац у дневнику:

„Јапанци су певали; ми нисмо могли да се уздржимо од смеха. Да смо ми певали у Јапану, они би се смејали.“

БОЛЕСТ Г. МАТАЧИЋА

Г. Ловро Матачић, диригент наше опере и одлични композитор, разболео се озбиљније пре десетак дана. Пренет је био у санаторијум, али се сада срећом налази на путу оздрављења. Надамо се да ћемо га ускоро опет видети за диригентским пултом.

Г. Ловро Матачић

НОВИ ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР
НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА

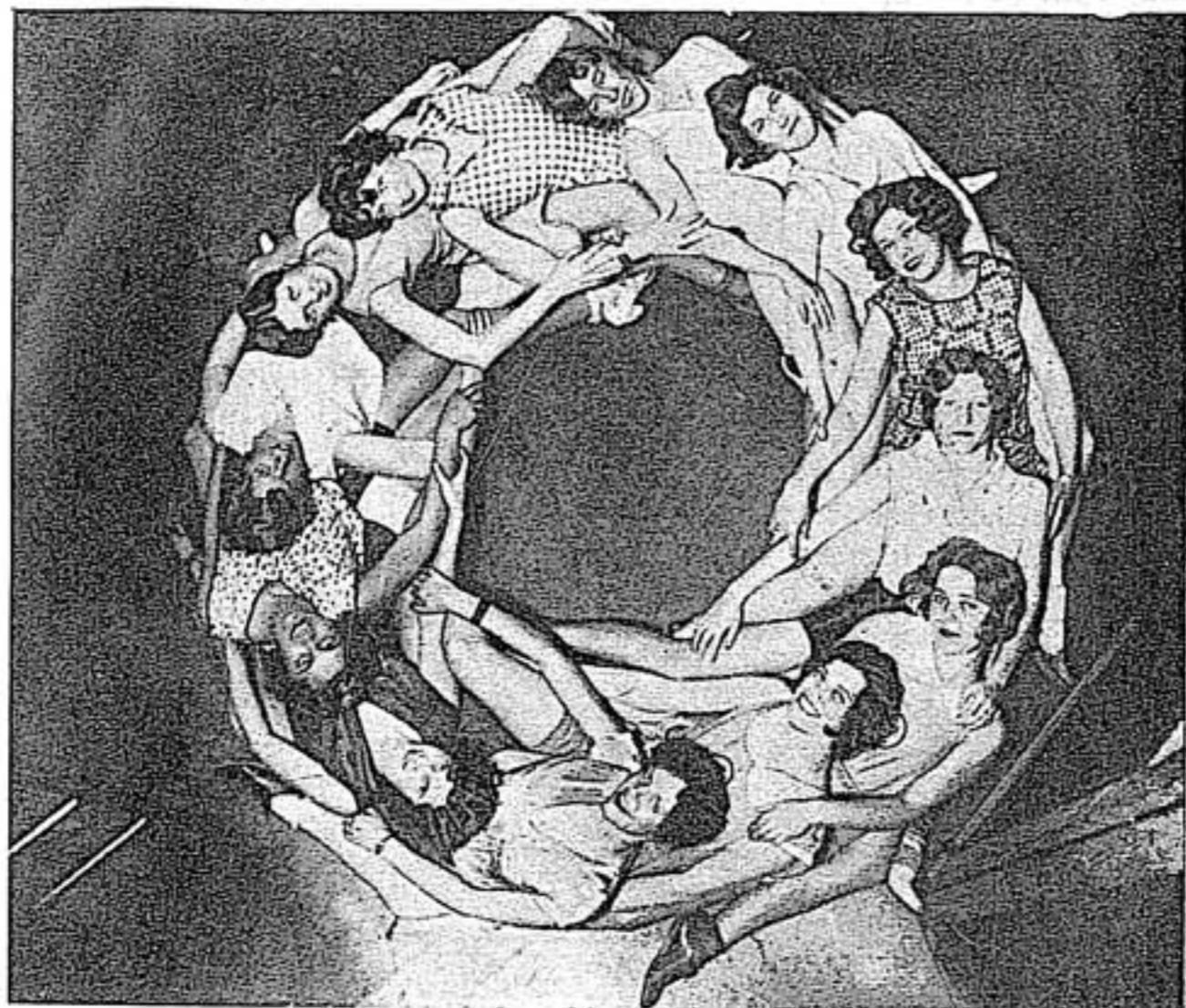

Г. Р. Веснић

За генералног секретара београдског Народног позоришта наименован је г. Р. Веснић, познат по своме позоришном раду. Он је био не само глумац, редитељ, управник позоришта и оперете, него је и књижевник, који је дао неколико успешних дела.

Г. Рад. Веснић је издао недавно књигу својих одобраних приповедака, која је врло лепо примљена у јавности.

ЖИВИ ВЕНАЦ НА ПОЗОРНИЦИ

Приликом једног добротворног концерта који су прередиле студенткиње њу-јоршког универзитета, овај живи венац на позорници претстављају је најуспелију тачку.

Добила је особито леп и велики избор
најмодерније конфекције ЗА ДАМЕ

ТРГОВИНА КОСТЕ М. ЈОВАНОВИЋА

Београд, Кнез Михајлова
16 до дрогерије (Ламико)

Престолонаследников трг 37 „ФУФА“
преко пута биоскопа Колосеума

Власник и уредник: Сретен Ил. Обрадовић — Штампа „Планета“, Ускоква 8.

оследње новости у женској конфекцији.
одерне вунене и свилене тканине.
озно, бунде. Чарапе, рукавице,
убље. Израда женских
запута, хаљина и
инди по мери.

Бура Ђаношевић

ПАЛАТА АКАДЕМИЈЕ
НАУКА

Мушки јесењи и з
купути. Енгл. штофови за
и капуте. Првокласна израда о
запута по мери. Продаја за готово и на отп

1-ДА РЕДОВИЋ ПОТОПСКИ-ХОЛДИНГ

„План